

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **M. N.**
st. přísl. X
t. č. pobytem X

zast. advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem
sídlem nám. 28. října 1898/9, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2019, č. j. OAM-866/ZA-ZA11-ZA10-2019,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á.**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a jeho předcházející průběh

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2019, č. j. OAM-866/ZA-ZA11-ZA10-2019 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce podal dne 29. 9. 2019 žádost o mezinárodní ochranu. K žádosti a v následném pohovoru dne 2. 10. 2019 uvedl, že v Rusku na něj čekají mafiáni, kteří jsou spojeni s vládou i s policií. Ukradl jim nějaké peníze a bojí se, že by jej mohli zabít. Při pohovoru vysvětlil počátky svého kontaktu s mafií – v roce 2012 začal kouřit marihuanu, v prosinci jej chytili přímo u jeho bytu, odvezli mimo město, mlátili jej a chtěli zjistit, od koho marihuanu kupuje. Chtěli po něm peníze, protože si mysleli, že marihuanu prodával. Chtěli po něm pod pohrůžkou smrti zaplatit 5 000 dolarů, a když jim vysvětlil, že tolik peněz on ani jeho rodiče nemají, řekli mu, že bude muset prodávat jejich marihuanu. Žalobce to nechtěl dělat, měl strach a řekl to rodičům, řešením bylo vycestování z Ruska, v lednu 2013 požádal o cestovní doklad. V České republice byl od roku 2013, v Praze studoval kurzy češtiny do roku 2016, pak se vracel do Ruska za rodiči (v srpnu 2014 tam byl tři týdny, v roce 2015 tam byl od 6. 7. do 20. 7. 2015), naposledy z Ruska vycestoval dne 20. 7. 2015 letecky do Prahy, měl cestovní doklad a povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia.
3. Žalobce dále při pohovoru uvedl, že se s těmi lidmi (mafiány) setkal asi 10krát, naposledy v srpnu 2013. Marihuanu musel začít prodávat (spolužákům, známým, kamarádům), každý měsíc mu dováželi větší množství marihuany k prodeji, chtěli více a více peněz. V srpnu 2013 mu dovezli poslední marihuanu (500 g). Žalobce ji rychle prodal, ale už mafiánům nepředal peníze a odletěl do České republiky. Poté mu mafiáni psali na sociální síť a volali jemu i rodičům, vyhrožovali mu. Naposledy s nimi byl v kontaktu přes sociální síť v březnu 2014, jeho rodičům naposledy volali v roce 2016. Na policii se neobracel, neboť by ho mohli obvinít z prodeje marihuany. Předtím, než začal marihuanu prodávat, se na policii neobrátil, neboť mafiáni tvrdili, že mají na policii známé. Říkali mu, že jestli to na policii nahlásí, zabijí i jeho rodiče. Oba rodiče žalobce jsou v důchodu, žijí normálním životem, mafiáni je nechali být. Žalobce dále popsal svůj pobyt v Rusku po návratu z České republiky. V roce 2014 tam byl několik týdnů, bydlel u rodičů doma, vše bylo v pořádku. Při pobytu v roce 2015 mu ale volal jeden z jeho kamarádů a říkal mu, že se na něj ptala policie (neměla však uniformy, neukázala průkazy). Kamaráda žalobce mlátili, on ani nevěděl, že žalobce je v tu dobu v Rusku, žalobci to pak zavolal. Žalobce proto zůstal s rodiči na chalupě a otec jej pak odvezl do Moskvy, odkud odletěl do České republiky. Žalobce se bojí, že by šel do vězení, tam by ho mohl někdo ze msty zabít.
4. Žalovaný ve věci shromáždil následující informace o zemi původu žalobce: Informace OAMP – Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 14. 8. 2019; Informace OAMP – Ruská federace – Systém registrace pobytu, ze dne 12. 7. 2019; Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO) – zpráva EASO o zemi původu – Ruská federace, Státní aktéři ochrany – 2.1 Ministerstvo vnitra (MVD) a policie, z března 2017; Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Údaje o zemi – Ruská federace, 2018; Zpráva Freedom House – Svoboda ve světě 2019 – Rusko, ze dne 4. 2. 2019; Výroční zpráva Human Rights Watch 2019 – Rusko, ze dne 17. 1. 2019. Poté, co se žalobce dne 7. 10. 2019 seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí, jejichž doplnění nenavrhl, žalovaný vydal napadené rozhodnutí.

II. Napadené rozhodnutí

5. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí postupně zabýval jednotlivými důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Ve vztahu k § 12 písm. a) zákona o azylu uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr, že byl či že by mohl být ve své vlasti pronásledován za činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod.
6. Ve vztahu k § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by vypovídaly o jeho obavě z pronásledování kvůli jeho rase, náboženství, národnosti či některým jiným azylově relevantním skutečnostem. K obavám z mafie žalovaný uvedl, že podle § 2 odst. 4 zákona o azylu by se jednalo o pronásledování, pokud by k němu docházelo ze strany státních orgánů Ruské federace nebo ze strany soukromých osob, jejichž činnost by byla těmito státními orgány podporována či tolerována a stát by nebyl schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Problémy se soukromými osobami, které se v žádné míře nepodílí na politické moci ve státě, nejsou azylově relevantními důvody.
7. Institut mezinárodní ochrany může být použit až v případě selhání ochrany národní, kdy státní orgány žadatelovy vlasti nejsou schopny či ochotny poskytnout potřebnou pomoc. To se v případě žalobce nestalo, s odkazem na zjištěné informace o zemi původu žalovaný uvedl, že měl možnost v případě nelegálního jednání vůči své osobě obrátit na kompetentní bezpečnostní orgány ve své vlasti. I přes nedostatky, které činnost policejních složek doprovází, lze tvrdit, že na území Ruské federace existuje možnost obrátit se na pomoc na příslušné státní orgány a lze předpokládat, že tato pomoc bude poskytnuta. Bezpečnostní složky mají rovněž nastavený mechanismus, který má vést k potírání možných nelegálních postupů jednotlivých policistů, existují mechanismy vnitřního i vnějšího dohledu nad výkonem policejních činností. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu žalovaný uzavřel, že žalobce v souvislosti s jím tvrzenými problémy ve vlasti nevyužil všech dostupných prostředků na ochranu jeho osoby, na pomoc policie či jiných státních orgánů země svého původu naprosto rezignoval. Žalovaný poukázal s odkazem na konkrétní zjištěné informace o zemi původu též na možnost využití vnitřního přesídlení žalobce.
8. Žalovaný se dále podrobně zabýval tím, zda by žalobce případně mohl být pronásledování vystaven v případě svého návratu do Ruska. Uvedl, že ačkoliv se žalobce obává jednání soukromých osob (mafie) a svého zabití z jejich strany, protože si ponechal peníze z prodeje poslední várky marihuany, kterou mu dali, tito lidé byli s žalobcem v kontaktu naposledy v srpnu 2013 a žadatelovi rodiče byli kvůli splacení jeho dluhu kontaktováni naposled v roce 2016. Pokud matka žalobce viděla u jejich domu „podezřelé“ lidi v autech s černými skly, nelze přesně určit, o jaké lidi se jedná, z jakého důvodu se v místě původního bydliště žalobce objevují a zda tam jsou skutečně kvůli žalobci. Za spekulace označil žalovaný rovněž tvrzení žalobce, že uvedení mafiáni mají známé na policii nebo na letišti, díky čemuž se dozvěděli o jeho příjezdu do Ruska v roce 2015 hned po dvou dnech. Při návštěvě v roce 2014 žalobce žádné problémy neměl, přestože v Iževsku pobýval tři týdny. Život rodičů žalobce je rovněž bez problémů, ačkoli žijí stále na stejném místě. V případě, že by se žalobce po návratu do své vlasti setkal s nějakým negativním jednáním vůči své osobě, má možnost se obrátit na kompetentní státní orgány ve své vlasti, případně

může své budoucí potíže řešit vnitřním přesídlením. Jako spekulativní pak žalovaný hodnotil i obavy žalobce z trestního stíhání a případně uvěznění ve vlasti, neboť nelze předjímat, zda by tyto osoby žalobce na policii skutečně nahlásili a zda by byl opravdu trestně stíhán a odsouzen.

9. Žalovaný rovněž poukázal na to, že žádost o mezinárodní ochranu žalobce podal až poté, co mu bylo uděleno výjezdní vízum s platností do dne 30. 9. 2019. Pokud má žalobce snahu setrvat na území České republiky, musí se podrobit režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky; žalovaný má za to, že udělení pobytového oprávnění žalobci žádná překážka nebrání (nebylo mu uloženo vyhoštění, nedopustil se zde žádné trestné činnosti, není veden v evidenci nežádoucích osob). Žalovaný rovněž poukázal na časové hledisko podání žádosti, když na území České republiky pobýval již od září 2013 a o mezinárodní ochranu požádal až v roce 2019.
10. Dále, z rodinné, sociální a ekonomické situace žalobce, jakož i s přihlédnutím k jeho věku a zdravotnímu stavu, nevyplynul podle žalovaného žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Žalobce je dospělý, plně svéprávný a praceschopný. Je svobodný a bezdětný, v ČR nemá žádné osobní vazby. Jeho zdravotní stav je dobrý, s ničím se neléčí, nemá žádná omezení ani zvláštní potřeby. V Rusku má žalobce dostatečné zázemí, žijí tam jeho rodiče, s nimiž před odjezdem z vlasti sdílel společnou domácnost. V případě žalobce se tedy nejedná o žádné výjimečné okolnosti, kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit.
11. Žalovaný se dále rovněž mj. zabýval tím, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Ve vztahu k možnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu žalovaný s odkazem na judikaturní výklad čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv uvedl, že doplňkovou ochranu lze v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Žadatel také musí zpravidla předložit nějaké zvláštní rizikové faktory týkající se konkrétně jako osoby.
12. Žalovaný připustil, že v Ruské federaci panuje problematická situace v oblasti lidských práv, případně některých jejích aspektů, z toho však nelze obecně vyvozovat, že všichni obyvatelé této země jsou státními orgány pronásledováni. Žalobce neuvedl skutečnosti, které by mohly v jeho případě nasvědčovat možnosti vzniku skutečného nebezpečí vážné újmy v případě jeho návratu do vlasti, což žalovaný (v obdobném duchu jako ve vztahu k § 12 zákona o azylu) podrobně odůvodnil, tj. že se žalobce neobrátil o pomoc na příslušné státní orgány, že má možnost žít na jiném místě Ruské federace, že jeho tvrzení o možném trestním stíhání je spekulativní; pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

III. Žaloba

13. Žalobce uvedl, že v jeho případě jsou dány relevantní důvody k tomu, proč nevyužil pomoci orgánů veřejné moci. Je zde totiž důvodné podezření, že tyto orgány jsou ve spojení s mafiány, s nimiž má žalobce problémy. Jinak totiž podle jeho názoru nelze vysvětlit, jak by se po jeho druhém krátkodobém návratu do vlasti mafiáni ve velice krátké

době dozvěděli, že je přítomen v zemi původu. Skutečnost, že se žalobce neobrátil na orgány veřejné moci země původu, je pochopitelná též proto, že mu hrozí trestní stíhání ze strany těchto orgánů za činnost, které se dopouštěl pouze z donucení.

14. Podle žalobce tak lze jeho problémy s mafiány považovat za azylově relevantní a odůvodňující udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu; je totiž členem sociální skupiny – okruhu osob, které mají problémy s mafiány. Jeho problémy by nevyřešilo ani přesídlení v rámci Ruské federace.
15. Jakkoli žalobce před podáním žádosti o mezinárodní ochranu na území ČR již nějakou dobu pobýval na základě jiných pobytových oprávnění, je podle jeho názoru jen přirozené, že tehdy o udělení mezinárodní ochrany nežádal. Učinil tak až ve chvíli, kdy mu reálně hrozila nutnost vycestování, tj. kdy mu reálně hrozil vznik újmy.
16. I pokud by problémy žalobce neodůvodňovaly udělení azylu, lze je považovat za důvody zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu. Pokud by totiž byl žalobce nucen vrátit se do vlasti a tam by musel čelit mafiánům, kteří po něm chtějí splacení „dluhu“, nebyl by schopen jej splatit, což by ohrozilo ekonomickou existenci jeho a jeho rodičů.
17. Žalobce má rovněž za to, že mu v případě návratu hrozí, že bude vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, a proto jsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Již v minulosti bylo žalobci ze strany mafiánů vyhrožováno smrtí, resp. ublížením jeho rodině. Jeho vycestování by tak bylo v rozporu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv.
18. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem, shromáždil k nim adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu a vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci. Má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno, v podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí a na obsah spisového materiálu. Na žalobcem uvedené žalobní body obsahuje odůvodnění napadeného rozhodnutí jasnou odpověď. Žalovaný dále shrnul podstatné okolnosti příběhu žalobce a odkázal na další judikaturu Nejvyššího správního soudu, s níž je napadené rozhodnutí v souladu.

V. Posouzení věci krajským soudem

20. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Učinil tak při splnění podmínek § 51 s. ř. s. bez jednání.
21. Žaloba není důvodná.
22. Žalobce brojí proti posouzení podmínek azylu i doplňkové ochrany, obavy z pronásledování, resp. vážné újmy v případě návratu do země původu odůvodňuje tím, že

má obavy z mafiánů, jimž dluží peníze za prodej marihuany a z toho, aby následně za nelegální činnost nebyl uvězněn.

23. Soud předně konstatuje, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí podrobně zabýval jednotlivými instituty mezinárodní ochrany ve vztahu k žalobci, vyšel z relevantní právní úpravy a učinil závěry, s nimiž se soud mohl ztotožnit. Napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, jeho odůvodnění se nevyhýbá žádné z žalobcem tvrzených obav či skutečností, které byly pro posouzení jeho žádosti podstatné. Zároveň lze potvrdit, že na uplatněné žalobní námitky lze nalézt odpověď v odůvodnění napadeného rozhodnutí a soud proto nepovažuje za nutné znovu opakovat veškeré argumenty, včetně odkazů na relevantní judikaturu, které žalovaný srozumitelně a v rozsahu odpovídajícímu posuzované věci předeštel.
24. Dále je nutno poznamenat, že úkolem soudu je přezkoumat žalobu v mezích žalobních bodů, přičemž míra podrobnosti tohoto přezkumu se odvíjí od žalobní argumentace. Žalobce nesouhlasil se závěry, které žalovaný přijal, jedná se však spíše o obecný nesouhlas; předeštené žalobní námitky příliš nereagují na podrobné úvahy žalovaného k jednotlivým institutům mezinárodní ochrany a jím uvedeným důvodům, proč žalobce podmínky pro jejich udělení nesplňuje.
25. Správní soudy se ve své rozhodovací činnosti v oblasti mezinárodní ochrany již mnohokrát zabývaly relevancí tvrzených problémů ze strany soukromých osob (mafie) v zemi původu žadatelů, z již přijatých závěrů lze proto vyjít i při posouzení případu žalobce. Jak uvedl k otázce pronásledování a obav z případných výhrůžek ze strany soukromých osob Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, vyhrožování ze strany soukromé osoby není bez dalšího důvodem pro udělení azylu (srov. též rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, nebo obdobně též rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49). Je konstantně judikováno, že *„potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 - 53). Nejvyšší správní soud pak v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008 - 47, konstatoval, že *„tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob a případně i z jejich násilného jednání, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod.“*
26. Žalovaný postupoval v intencích citované judikatury; v napadeném rozhodnutí se zabýval tím, zda příslušné bezpečnostní složky (státní orgány) země původu žalobce plní svoji roli alespoň do té míry, že lze – ve vztahu k osobě žalobce – předpokládat v případě potřeby, tj. za situace, kdy by se na tyto orgány žalobce obrátil, aktivitu vedoucí k jeho ochraně před trestnou činností soukromých osob. Ze shromážděných informací o zemi původu (viz zejména detailní zpráva o činnosti policejních složek Evropského azylového podpůrného

úřadu o zemi původu – Ruská federace, Státní aktéři ochrany, z března 2017) vyplývá, jak žalovaný v napadeném rozhodnutí přiznává, že činnost policejních oddílů, na něž se mohou ruští občané obrátit za účelem získání ochrany, vykazuje některé nedostatky (problémem je především korupce), efektivitu takové ochrany tedy lze hodnotit jako spíše nižší. Systém ochrany před trestnou činností páchanou soukromými aktéry nicméně v Rusku existuje a jak je uvedeno v odkazované informaci EASO, v tomto systému jsou přítomné mechanismy vnitřního dohledu (možnost podání stížnosti) i vnějšího dohledu (stížnost Vyšetřovací komisi, Kanceláři státního zástupce, případně odvolání proti rozhodnutí těchto orgánů u soudu).

27. Žalobce se ani nepokusil na policii obrátit za účelem zajištění ochrany proti soukromým osobám; neučinil tak poté, co jej soukromé osoby donutily prodat první várku drog, a neučinil tak ani později, v průběhu poměrně četné „spolupráce“ s těmito osobami (udával, že se s nimi setkal asi desetkrát). S ohledem na uváděné okolnosti nelze odhadovat, zda by proti žalobci případné trestní stíhání vůbec bylo vedeno, resp. zda by za takovou činnost, činil-li ji pod nátlakem, jak uvádí, byl odsouzen. Ve vztahu k výhrůžkám soukromých osob nicméně lze potvrdit argumentaci žalovaného, že žalobci nic nebránilo v tom, aby se alespoň pokusil využít dostupné prostředky na svou ochranu v zemi původu; tímto způsobem však žalobce nepostupoval a ze země rovnou vycestoval.
28. Žalobce se snažil svůj postup ospravedlnit domněnkou, že soukromé osoby, s nimiž měl problémy, jsou v kontaktu s policií. Ze shromážděných informací o zemi původu žalobce nicméně nelze usuzovat na to, že by státní orgány nelegální činnost soukromých osob (např. drogové mafie) podporovaly, záměrně trpěly či dokonce organizovaly, resp. že by takový postup byl běžný či nikoli ojedinělý. Za doklad takového nežádoucího přístupu státních orgánů nelze bez dalšího považovat skutečnost, že se soukromé osoby za příslušníky policie pouze vydávaly (za účelem vylákání osoby z místa bydliště apod.) či povědomí těchto osob o přítomnosti žalobce v místě bydliště. Nadto nelze opominout, že žalobce se po svém vycestování do České republiky v roce 2013 do místa svého bydliště v Rusku dvakrát vrátil, když první návrat (v řádu několika týdnů) byl zcela bez problémů.
29. Za situace, kdy nebyly naplněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, nebylo již nutné se podrobněji věnovat možnostem vnitřního přesídlení žalobce v rámci Ruské federace. Proti argumentaci žalovaného, že žalobci nic nebránilo v tom, aby se problémům se soukromými osobami bránil tímto způsobem, žalobce pouze bez dalších podrobností uvedl, že jeho problémy s mafiány by to nevyřešilo; k tomu nelze než uvést, že takové neodůvodnění tvrzení nemá žádnou vypovídací hodnotu.
30. Žalobce spatřoval svůj postup, kdy o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu byl vydán výjezdní příkaz, za přirozený. K tomu soud uvádí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nelze pojímat jako institut „poslední záchrany“. Obecně se předpokládá, že žádost o azyl podá cizinec, který byl v zemi svého původu pronásledován (z azylově relevantních důvodů), neprodleně po příchodu do České republiky. Opodstatněnost žádostí o mezinárodní ochranu podaných později se zpravidla odvíjí od změn situace v zemi původu, které mohou být při prospektivním posouzení možnosti pronásledování (či vážné újmy) důvodem k udělení některé z forem mezinárodní ochrany, ačkoli původně (tj. v době, kdy

cizinec do České republiky přicestoval) zde takový důvod nebyl. Postup žalobce, který nejprve volil pobytové oprávnění na podkladě zákona o pobytu cizinců (nejprve zde studoval a poté pracoval), přestože nyní uváděné důvody, pro které žádost podal (obavy z mafie) již existovaly v době, kdy do České republiky přijel poprvé (s penězi z posledního prodeje drog), tedy z hlediska smyslu a účelu mezinárodní ochrany příliš přirozeně nepůsobí.

31. Žalobce dále namítal, že by mu měl být udělen humanitární azyl, a to z důvodu ohrožení jeho ekonomické situace (za předpokladu splacení dluhu mafiánům). K tomu soud rovněž poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok, přičemž posouzení možných důvodů pro udělení tohoto typu azylu závisí na správním uvážení, které soud přezkouvává v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Soud především zkoumá, zda žalovaný při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu neporušil zákaz libovůle, který pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).
32. Humanitární azyl je na místě udělit v případech hodných zvláštního zřetele a zpravidla v situacích, *„na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly“* (cit. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Soud neshledal, že by žalovaný při posouzení této možnosti pochybil, resp. že by neudělení azylu žalobci bylo nutno hodnotit jako „nehumánní“, ať již z ekonomických či jiných důvodů.
33. Pokud žalobce tvrdil, že mu v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy ze strany blíže nespecifikovaných soukromých osob (mafie), toto tvrzení je relevantní ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tj. v případě důvodného nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu. I v případě doplňkové ochrany platí, že žadatel by neměl neodůvodněně rezignovat na využití ochrany státu. Jinými slovy, pokud zjištěné informace o zemi původu žalobce neukazovaly na to, že jeho obavy z případné neúčinnosti ochrany ze strany státních orgánů v zemi jeho původu jsou opodstatněné, nelze od požadavku na vyčerpání prostředků vnitrostátní ochrany odhlížet.
34. Žalobce zmínil obavy z možného trestního stíhání, resp. uvěznění, v důsledku prodeje drog; nicméně za skutkových okolností, jak je žalobce popsal, nelze takový následek po návratu žalobce do země původu bez dalšího předjímat, resp. vnímat jej jako hrozbu, které by byl žalobce přímo vystaven jakožto reálnému nebezpečí. Ani v tomto ohledu nelze

odhlížet od toho, že žalobce se po svém vycestování z Ruské federace opakovaně vracel zpět, aniž by byl některé z tvrzených obav vystaven a rovněž jeho rodiče, k nimž se žalobce vracel a o jejichž životy měl žalobce rovněž obavy, žijí na tomtéž místě bez problémů (ať již se soukromými osobami či se státními orgány).

35. Lze tak shrnout, že stav věci byl v případě žalobce zjištěn dostatečným způsobem; žalovaný vycházel z informací o zemi původu, které jsou obsahem správního spisu, jakož i z tvrzení uvedených žalobcem při pohovoru. Zabýval se přitom v dostatečné míře všemi okolnostmi, jež byly v případě žalobce relevantní. Námitky žalobce závěry přijaté v napadeném rozhodnutí nezpochybnil.

VII. Závěr a náklady řízení

36. Ze všech shora uvedených důvodů bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
37. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).
38. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované soudkyně do soudního oddělení 34 Az, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D. Tato samosoudkyně je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 21. října 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. K.